

מסורת הש"ס

א(וּמֵינִין יוֹגֵי, ב) וּמִסְפֵּחַ פִּיבָּ, ג) וּבְמִסְפַּח אֵימָה בְּדוֹ וּבְדוֹ עַל גַּב גִּתּוֹ וְכֵן אֵימָה בְּעֵרֹךְ עֵרֶךְ בַּב ע"ש];
ד) חגיגה דף ז': דף י'.
ה) מגילה דף ה'.
ו) וּלְקַמֵּן כ':
ז) מְהֻדָּרִין לוֹ.
ח) וּלְקַמֵּן כ': שבת קיד. פסחים זח. מנחות ק:
ט) וּפְסָחִים מֵהָ יוֹשִׁיעַ,
י) וּפִי"ו,
יא) וּפִיבָּ,
יב) וּיִקְרָא בַּג,
יג) דָּף כ':.

תורה אור השלם

- וְהַגָּתָם אֶתּוֹ חֲגֵ לֶךְ שְׁבַעַת יָמִים בְּשִׁנָּה חֻקַּת עוֹלָם לְדֹרֹתֶיכֶם בְּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי תִּהְיוּ אֹתוֹ:

ויקרא כב מא

מוסף רש"י

מביאין שלמים. ביי"ט שהן מכלל אדם ביי"ט וכתבי אף אשר ואכל לכל נפש (חגיגה ה.) שיש בהם לורך מכלל הדיוט (חגיגה ז': ד.) ואין סומכין עוליהן. שסמכיה שנות היא דתמן (לקמן לו:) אלו הן משום שנות לא רוכבין על גבי בהמה, ועל אלו שוקריתו ביי"ט יסמכי מחלמול, דלית להו לנית שמאי תפך לסמיכה שמיטה (חגיגה ה.) אלא סומך עליהן מערב יי"ט ושוחטין ביי"ט (חגיגה יד.) אבל לא עולות. אלו מביאין כלל דסביעלה להו לבי"ט לנס ולא לגזוה, חוץ ממחמדין ומוספין שזמנן קבוע, וכל שזמנן קבוע כתיב וזה במעודו ואפילו בשבתם וכל שכן ביי"ט (חגיגה יז) אבל לא מביאין עולות בלילות שיכול להביא לאחר יי"ט (שם יד.) מביאין שלמים ועולות. ומה אלו מקיים לנס, לנס ולא לגזרים (חגיגה ה.) וסומכין עוליהן. מין דמותר להביאן לא גזרו שנות לנצל סמכיהן (חגיגה יז) תנאי שקלת מעלמא. איכדת כולם שאין אתה מואל תנאים שנחלקו בך, דמוך הך תרתי ממנייתא חלה כמר ומלא כמר (שבת נג.)

מוסף תוספות

א. ורביה אפילו עולה הוצרך חג למעט עולה. שט"ע, ועיש"ע.

רבינו חננאל

ת"ר כלי שנטמא מערב יי"ט אין מטבילין אותו ביום טוב בין השמשות, ר' שמעון שזורי אומר אף בחול אסור מפני שצריך הערב שמש. ואמרו רבנן דבי רב במחשבתו ניכרת מתוך מעשיו פליגי, הוי דמי דנקיט מנא טמא בידיה בין השמשות ורהיט לאטבולי, דרבנן סברי מדרהיט ידע דבעי הערב שמש, כלומר לא יטוה

הכלי הטמא אלא עד שיעירב עליו השמש בתר טבילה, ולפיכך רהיט לאטבוליה קודם ביאת השמש, ובחול שפיר דמי, וביום טוב הוא דאסור שנמצא מתקן מנא ביום טוב לחול, כי בעת שיעירב השמש ונטוה חול הוא. ור' שמעון שזורי סבר האי דרהיט בין השמשות, לאו משום דידע דלא מיטוהו אלא בהעירב השמש, אלא משום דטרוד במלאכתו הוא

יום טוב פרק שני ביצה

יב.

ואי בעית אימא רבי קתני לה וכולה מתני' ביי"ט כדאמרין אין מטבילין את הכלי על גב מימיו לטהרו ביי"ט הטבילה הוא דלא הא השקה בכלי אכן שפיר דמי. ובספרים שלנו נחלפה רישא לסיפא וסיפא לרישא דכתיב זהו ברישא אין משיקין והדר אין מטבילין ועל כן רוב התלמידים שגו בפירושה של סוגיא זו ואין אדם יכול לישבה על כנה וגורסין מפני דוחק ומתני' רישא ביי"ט וסיפא בשבת ומפרשין רישא דקתני משיקים ביי"ט קאלמר ותנא השקה והוא הדין להטבילה וסיפא דקתני אבל לא מטבילין איירי בשבת ותנא הטבילה והוא הדין להשקה ואין ראוי לפרש כן לדרכי דבי רב דא"כ ליתני קילתא ושמעין ממירתא לשמעין הטבילה דמותרת ביי"ט ואנא אמינא דכל שכן השקה אבל השתא דאשמעין משיקין איכא למימר דוקא קתני אבל הטבילה לא וכן לעינן שבת דאשמעין אבל לא מטבילין אי הוה הדין להשקה סבירא ליה הוה ליה לאשמועינן אין משיקין ושמעין כל שכן דאין מטבילין אבל השתא דאשמעין אין מטבילין איכא למימר הא השקה שרי וסיגי לדברי ספר המוספתא דך מצינו זו במסכת שבת[[] ובמסכת ביצה[[]]:
אין מטבילין אוסו

ואיבעית אימא רבנן וכולה מתניתין בשבת: תנו רבנן כלי שננטמא מערב יום טוב אין מטבילין אותו בין השמשות רבי שמעון שזורי אומר אף בחול אין מטבילין אותו מפני שצריך הערב שמש ותנא קמא לא בעי הערב שמש אמר רבא אשכחתינהו לרבנן דבי רב דיתבי וקא אמרי ^[6]במחשבתו נכרת מתוך מעשיו קמפלגי והכי דמי כגון דנקיט מנא בידיה ורהיט ואויל בין השמשות לאטבוליה מר סבר האי דקא רהיט ואויל מידע ידע דבעי הערב שמש ומר סבר מחמת מלאכתו הוא דקרהיט ואמינא אלא אנא במחשבתו נכרת מתוך מעשיו דכולי עלמא לא פליגי כי פליגי כגון דאיטמי בפחות מכעדרשה וכעדרשה ואחא לקמיה דרבנן לשיוילי בפחות מכעדרשה איטמי אי לא מר סבר מדהא לא גמיר הערב שמש נמי לא גמיר ומר סבר הא הוא דלא גמיר הא הערב שמש גמיר: ומטבילין מוגב לגב: ^[7]תנו רבנן כיצד מוגב לגב הרוצה לעשות גתו על גב ^[8]כדו וכדו על גב גתו עושה כיצד מחבורה לחבורה היה אוכל בחבורה זו ורוצה לאכול בחבורה אחרת הרשות בידו: **בַּתְּנִי'** ^[9]ב"ש אומרים מביאין שלמים ואין סומכין עליהן אבל לא עולות ובית הלל אומרים **"מביאין שלמים ועולות -וּסוּמְכִין עליהן: גַּב'** אמר עולא מחלוקת בשלמי חגיגה לסמוך ועולת ראייה ליקרב דבית שמאי סברי ^[10]והגותם אותו חג לה' חגיגה אין עולת ראייה לא וב"ה סברי לה' ^[11]כל דלה' יאכל נדרים ונדרות דברי הכל אין קריבין ביו"ט וכן אמר רב אדא בר אהבה ^[12]נדרים ונדרות אין קריבין ביו"ט מתיבי אמר רבי שמעון בן אלעזר לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על עולה שאינה של יו"ט שאינה קרבה ביום טוב ועל שלמים שהן של יום טוב שקריבין ביו"ט על מה נחלקו על עולה שהיא של יום טוב ועל שלמים שאינן של יו"ט שבית שמאי אומרים לא יביא ובית הלל אומרים יביא תריין ואימא הכי אמר ר' שמעון בן אלעזר לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על עולה ושלמים שאינן של יו"ט שאין קריבין ביום טוב ועל שלמים שהן של יום טוב שקריבין ביו"ט על מה נחלקו על עולה שהיא של יו"ט שבית שמאי אומרים לא יביא ובית הלל אומרים יביא ^[13]רב יוסף אמר תנאי שקלת מעלמא תנאי היא דתני' שלמים הבאים מחמת יו"ט ביום טוב בית שמאי אומרים סומך עליהן מערב יו"ט ושוחטין ביו"ט ובית הלל אומרים סומך עליהן ביום טוב ושוחטין ביום טוב אבל

דלא כתיב צהדיא צכעדרשה אבל הערב שמש צהדיא כתיב מגמר גמיר וצכהן עסקינן דמשתמש בו תרומה: הרינא לעשות גמו על גב כדו. מי שהיו כליו טמאין והטבילן לדעת דריכת ותימי ונמלך לעשות גמו: **עושה**. גמו על גב טבילה זו שהטביל לשם כדו וא"צ לחזור ולהטביל לשם גת והיה טבילה שניה הצא להחמיר על עצמו ולהטביל קתני מתני' שהוא מטביל ביי"ט שאין כאן תקון כלי ואינה טבילה שהרי אינה לריכה: **בַּחֲצוּהָ** זו. על פסחו והיה טמא או כליו טמאין וטבל לדעת כן: **הרשום** בידו. וא"צ לחזור ולטבול וקאלמרה מתני' דאס צא להחמיר ולהטביל כליו לשם חצוזה האחרת מטביל ביום טוב: **בַּתְּנִי' מביאין שלמים**. ביי"ט לפי שיש בהן איכילת אדם: ואין סומכין עליהן. דמסמיכה אסורה משום שנות שצכל כמו היה סומך והוי ליה משתמש בצעלי חיים ותנן אין רוכבין על גבי בהמה (לקמן דף לו:): **אבל לא עולות**. אין מביאין עולות חוץ מתמידין ומוספין שהן קרבן לצור חזמן קבוע אבל עולת יחיד לא יציא לפי שאין זה איכילת הדיוט וכתיב (שמות יב) יעשה לכם ולא לגזוה: **גַּב'** מחלוקת בשלמי חגיגה **לסמוך** דמשום **ראייה** ליקרב. מתני' דמודו תרויהו דשלמים להביא ולא אפלוג זהו אלא בסמיכתן בשלמי חגיגה מודו ב"ש צהצאתן מפני שהן חוצת היום כדאמרין בחגיגה (דף ט.) מוחגותם אותו חג' ועולה שנחלקו אף צהצאתן בעולת ראייה נחלקו והיהו הוא דקא שרו צ"ה מפני שהיא של יום טוב דנפקא לן מולא יראו פני ריקס (שמות כג): **אבל נדרים וגדוהם**. הואיל ואין זמנן היום כלל דברי הכל אין קרבין ואפי' שלמים וכ"ש עולות דיכול להציאן לאחר זמן ואף על גב דחגיגה וראייה יש להן תשלומין כל שצעה שרו זה שמה יאנס ולא יקריבנה צהאר הימים ותנן עצר הרגל ולא חג אינו חייב צאחירותו והכי מפרש בצרייתא לקמן^[14] דמשום האי טעמא שרו לה: **שאינן של יום טוב**. כגון נדר וגדזה: **שאינן קרבה**. דאית דה תרתי לאיסורא אין זה איכילת אדם ואפשר לאחר זמן: **ועל שלמים שהן של יו"ט**. כגון חגיגה ושלמי שמחה: **שקריבין**. דאיכא תרתי להתיירא איכילת אדם והן זמנן צרגל ואס יעבור הרגל צטל קרבנו: **ועל שלמים שאינן וכו'**. אלמא שלמים דנדרים וגדוהם לנית הלל קרבין וקשיא לעולא: **סנאי שקלם מעלמא**. וכי לא משכתת תנא דאמר כעולא דמימא עולא כי ההוא סבירא ליה דאינטריכא לך לשצושה להך מתני' ולתרוצה: **סנאי היא**. אשכחן תנא אחרינא דקאי כעולא: **מחמס יום טוב**. חגיגה ושמחה:

יביא, והאי תנא תני שלמים הבאין מערב יו"ט בית שמאי אומרים סומך עליהן מערב יו"ט ושוחטין ביו"ט, ובית הלל אומרים סומך עליהן ביום טוב ושוחטין ביו"ט, אבל נדרים ונדרות דברי הכל אין קריבין ביו"ט.

א(צ"ל דת"ק סבר דאף דחזין ליה להאי גבצא דחול לשיילי להאח וכו' מן השך אי מיעמא או לא היינו משום שאינו מפורסם.
ב) כצ"ל ויהי צהיה צפ"ד מהל' יו"ט בשם רבינו ז"ל.
ג) דברי רבינו אינו מובן לכאורה דהא עיי' טבילה שנית אפי' בחול שרי ועי' גערוך ערך גב.
ד) (ואולי צ"ל להויה "אכל בשבת לא").

א(צ"ל דת"ק סבר דאף דחזין ליה להאי גבצא דחול לשיילי להאח וכו' מן השך אי מיעמא או לא היינו משום שאינו מפורסם.
ב) כצ"ל ויהי צהיה צפ"ד מהל' יו"ט בשם רבינו ז"ל.
ג) דברי רבינו אינו מובן לכאורה דהא עיי' טבילה שנית אפי' בחול שרי ועי' גערוך ערך גב.
ד) (ואולי צ"ל להויה "אכל בשבת לא").

א(צ"ל דת"ק סבר דאף דחזין ליה להאי גבצא דחול לשיילי להאח וכו' מן השך אי מיעמא או לא היינו משום שאינו מפורסם.
ב) כצ"ל ויהי צהיה צפ"ד מהל' יו"ט בשם רבינו ז"ל.
ג) דברי רבינו אינו מובן לכאורה דהא עיי' טבילה שנית אפי' בחול שרי ועי' גערוך ערך גב.
ד) (ואולי צ"ל להויה "אכל בשבת לא").

א(צ"ל דת"ק סבר דאף דחזין ליה להאי גבצא דחול לשיילי להאח וכו' מן השך אי מיעמא או לא היינו משום שאינו מפורסם.
ב) כצ"ל ויהי צהיה צפ"ד מהל' יו"ט בשם רבינו ז"ל.
ג) דברי רבינו אינו מובן לכאורה דהא עיי' טבילה שנית אפי' בחול שרי ועי' גערוך ערך גב.
ד) (ואולי צ"ל להויה "אכל בשבת לא").

א(צ"ל דת"ק סבר דאף דחזין ליה להאי גבצא דחול לשיילי להאח וכו' מן השך אי מיעמא או לא היינו משום שאינו מפורסם.
ב) כצ"ל ויהי צהיה צפ"ד מהל' יו"ט בשם רבינו ז"ל.
ג) דברי רבינו אינו מובן לכאורה דהא עיי' טבילה שנית אפי' בחול שרי ועי' גערוך ערך גב.
ד) (ואולי צ"ל להויה "אכל בשבת לא").

א(צ"ל דת"ק סבר דאף דחזין ליה להאי גבצא דחול לשיילי להאח וכו' מן השך אי מיעמא או לא היינו משום שאינו מפורסם.
ב) כצ"ל ויהי צהיה צפ"ד מהל' יו"ט בשם רבינו ז"ל.
ג) דברי רבינו אינו מובן לכאורה דהא עיי' טבילה שנית אפי' בחול שרי ועי' גערוך ערך גב.
ד) (ואולי צ"ל להויה "אכל בשבת לא").

א(צ"ל דת"ק סבר דאף דחזין ליה להאי גבצא דחול לשיילי להאח וכו' מן השך אי מיעמא או לא היינו משום שאינו מפורסם.
ב) כצ"ל ויהי צהיה צפ"ד מהל' יו"ט בשם רבינו ז"ל.
ג) דברי רבינו אינו מובן לכאורה דהא עיי' טבילה שנית אפי' בחול שרי ועי' גערוך ערך גב.
ד) (ואולי צ"ל להויה "אכל בשבת לא").

א(צ"ל דת"ק סבר דאף דחזין ליה להאי גבצא דחול לשיילי להאח וכו' מן השך אי מיעמא או לא היינו משום שאינו מפורסם.
ב) כצ"ל ויהי צהיה צפ"ד מהל' יו"ט בשם רבינו ז"ל.
ג) דברי רבינו אינו מובן לכאורה דהא עיי' טבילה שנית אפי' בחול שרי ועי' גערוך ערך גב.
ד) (ואולי צ"ל להויה "אכל בשבת לא").

א(צ"ל דת"ק סבר דאף דחזין ליה להאי גבצא דחול לשיילי להאח וכו' מן השך אי מיעמא או לא היינו משום שאינו מפורסם.
ב) כצ"ל ויהי צהיה צפ"ד מהל' יו"ט בשם רבינו ז"ל.
ג) דברי רבינו אינו מובן לכאורה דהא עיי' טבילה שנית אפי' בחול שרי ועי' גערוך ערך גב.
ד) (ואולי צ"ל להויה "אכל בשבת לא").

א(צ"ל דת"ק סבר דאף דחזין ליה להאי גבצא דחול לשיילי להאח וכו' מן השך אי מיעמא או לא היינו משום שאינו מפורסם.
ב) כצ"ל ויהי צהיה צפ"ד מהל' יו"ט בשם רבינו ז"ל.
ג) דברי רבינו אינו מובן לכאורה דהא עיי' טבילה שנית אפי' בחול שרי ועי' גערוך ערך גב.
ד) (ואולי צ"ל להויה "אכל בשבת לא").

א(צ"ל דת"ק סבר דאף דחזין ליה להאי גבצא דחול לשיילי להאח וכו' מן השך אי מיעמא או לא היינו משום שאינו מפורסם.
ב) כצ"ל ויהי צהיה צפ"ד מהל' יו"ט בשם רבינו ז"ל.
ג) דברי רבינו אינו מובן לכאורה דהא עיי' טבילה שנית אפי' בחול שרי ועי' גערוך ערך גב.
ד) (ואולי צ"ל להויה "אכל בשבת לא").

א(צ"ל דת"ק סבר דאף דחזין ליה להאי גבצא דחול לשיילי להאח וכו' מן השך אי מיעמא או לא היינו משום שאינו מפורסם.
ב) כצ"ל ויהי צהיה צפ"ד מהל' יו"ט בשם רבינו ז"ל.
ג) דברי רבינו אינו מובן לכאורה דהא עיי' טבילה שנית אפי' בחול שרי ועי' גערוך ערך גב.
ד) (ואולי צ"ל להויה "אכל בשבת לא").